

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SÜRELİDİR
GK 108
7/11874

SAYI : B.02.0.007.00/336
KONU : Yazılı Soru Önergesi

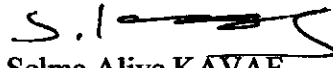
29.13.2010

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 25.01.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/11874-19163/40550 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 27.01.2010 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-181-21/323 sayılı yazısı.

Gaziantep Milletvekili Sayın Akif EKİCİ'nin Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/11874 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN AKİF EKİCİ'NİN
7/11874 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Dilenmediği gerekçesiyle öldüresiye dövülen ve yoğun bakımda ölüm kalım savaşı veren 5 yaşındaki Bedrettin'in dramı kamuoyunda geniş yankı bulmuş ve sokak çocukları ile ilgili sorunları bir kez daha gündeme taşımıştır.

Ailelerinden ayrılarak sokaklarda yaşamlarına devam etmek zorunda kalan çocukların sayıları hakkında sağlıklı bilgiye kamuoyu sahip değildir. Devletin rakamları ile çoğu kez bu konuda çalışan gönüllü sivil organizasyonların rakamları arasında ciddi farklılıklar bulunmaktadır.

Konuyla ilgili olarak;

SORULAR :

- 1) Ülkemizde 24 saatlik yaşamsal zamanı sokakta geçiren, ailelerinden kopuk, sokakları kendisine mekân edinen çocuk sayısı kaçtır? Bu çocuklardan kaç zorla dilendirilmektedir? Bu sayının son 8 yılda illere ve yıllara göre dağılımı nedir?
- 2) Çocukları zorla dilendiren çetelerin tamamıyla yok edilmesine yönelik bugüne kadar yapılan somut bir çalışma var mıdır? Var ise son 8 yılda kaç çocuk bugüne kadar sokaktan ve dilenci çetelerden kurtarılarak topluma kazandırılmıştır? Bu çocukları kullanan kaç çete çökertilmiş ve kaç çete üyesi tutuklanmıştır?
- 3) Türkiye'deki rehabilitasyon merkezleri, yetimhaneler, yetiştirme yurtları, çocuk evlerinin toplam kapasitesi ne kadardır? Sokak çocuklarının sayısı ile kıyaslandığında bu kapasite yeterli midir?
- 4) Ailesel bağları devam eden ve aile bütçesine katkıda bulunmak ya da kendi masraflarını karşılamak amacıyla günün büyük bölümünü sokakta çalışarak geçiren çocuk sayısı kaçtır?
- 5) Son 8 yılda çocuk istismarı nedeniyle korunmaya muhtaç kaç çocuğun ailesiyle velayet ilişkisi bitirilmiştir? Çocuk istismarını önlemede en etkin yaptırım yolu olan bu yöntemi devletin uygulayamadığı veya uygulasa bile bu çocukları koruyamadığı iddiaları doğrumudur? Açıklar mısınız?
- 6) Bir şekilde ailesinden kaçarak sokak çetelerinin eline düşen, sokakta yaşayan veya aileleri tarafından sokakta çalıştırılan çocukların genellikle çok çocuklu ailelerden geldikleri bilinmektedir. Bu gerçek göz önünde bulundurulduğunda "en az 3 çocuk" isteğinizde ısrar etmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR:

Konula ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukları tehlikelerden korumak ve sosyal rehabilitasyonlarını sağlamak için Genel Müdürlüğümüze bağlı Çocuk ve Gençlik Merkezleri hizmet vermektedir.

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukların yoğun olarak görüldüğü 30 ilde 38 Çocuk ve Gençlik Merkezi ve bu merkezlere bağlı 6 Gözlemevi hizmet vermektedir.

Yıllar İtibari İle Çocuk ve Gençlik Merkezi Hizmetlerinden Yararlanan Çocuk Sayıları

Yıl	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hizmetten Yararlanan Çocuk Sayısı	5.520	13.961	8.735	7.837	9.114	8.947	10.778	8.756

Kuruluş Sayıları ve Kapasiteleri

Kuruluş	Sayısı	Kapasitesi
Çocuk Yuvası	83	6.813
Sevgi Evleri	20	2050
Çocuk Evleri	160	955
Çocuk ve Gençlik Merkezi	38	294
Gözlemevi	6	92
Kız Yetiştirme Yurtları	44	2476
Erkek Yetiştirme Yurtları	61	4326
Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri	6	217
Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri	19	415

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara yoğun olarak görüldüğü 30 ilde 38 Çocuk ve Gençlik Merkezi ve bu merkezlere bağlı 6 Gözlemevi hizmet vermektedir.

2009 yılı sonu itibari ile Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığı ile 8.756 çocuğa hizmet verilmiştir. Bunlardan 284'ü evinden kaçarak sokakta yaşadığı tespit edilen, 119'u dilendirildiği tespit edilen, 8.298'i sokakta çalıştırıldığı tespit edilmiştir. 2009 yılında tespiti yapılan tüm çocuklarımız Kurumumuz hizmetlerinden yararlandırılmış olup, Kurumsal kapasitemiz çocuklarımızın korunması ve bakımı için yeterli durumdadır.

2009 yılı sonu itibari ile Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığı ile 8.756 çocuğa hizmet verilmiştir. Bunlardan 8.298'i sokakta çalıştırıldığı tespit edilen çocuklardır.

Velayetin kaldırılmasını gerektirecek suistimali bulunan velilere karşı velayetin kaldırılması davaları açılmaktadır. 2002-2006 yılları arasında 25 dava açılmış olup, bu davalar Kurum lehine sonuçlanmıştır. Velayetin kaldırılması davalarının 2006 yılından sonra illerde Muhakemat Müdürlüklerine bağlı hazine avukatları tarafından takip edilmesi nedeniyle kısa sürede bu bilgilere ulaşılması mümkün olmadığından kesin bir sayı bildirilememektedir.

Çocukları Sokakta Yaşamaya/Çalıştırmaya İten Nedenler;

- Göç
- Ailenin içi ihmal, istismar ve şiddet
- Aile parçalanması
- İşsizlik
- Ekonomik yoksunluk
- Ebeveynlerden birisinin evi terk etmesi,
- Ailenin eğitimsizliği,
- Çocuğun okul başarısızlığı,
- Çocuğun sokakta çalışıp, para kazanmasını teşvik edici kültürel değerler,
- Akran grupları,

- Sokağın çekiciliği ve özgürlüğü,
- Çocukların eğitim-öğretim sistemine dahil edilmesindeki güçlükler,
- Boş zamanları değerlendirici etkinliklerin yetersizliği,
- Ailenin olumsuz tutum ve davranışları,
- Yetişkinlerin çocuklara sokakta para ve eşya verme gibi olumsuz tutum ve davranışları,

Sağlıksız aile ortamında yetişen çocuğun eğitime önem verilmemekte, aile bütçesine katkıda bulunması beklenmekte ve çocuk, yaşına uygun olmayan ruhsal ve fiziksel sağlığını tehlikeye sokan işlerin yanı sıra madde bağımlılığı kazanmasına neden olacak işlerde de çalıştırılmaktadır. Çocuklar para kazandığı için kendisini yetişkin gibi hissetmektedir. Çoğu zaman ailenin denetiminden uzaklaşan çocuk, eğitimi yarıda bırakmakta, akran gruplardan soyutlandığı gibi yetişkinlerin dünyasına da girememekte, iş ortamında da uyum sağlayamayarak ayrılmakta, sokaktaki sınırsız ve sorumsuz özgürlüğü seçerek sosyal yaşamdan tamamen kopmakta ve bir süre sonra sokakta yaşamayı tercih eder hale gelmektedir.

Konuya ilişkin olarak İçişleri Bakanlığınca verilen cevaba göre;

Sokakta yaşayan ve çalıştırılan çocukların korunmasına yönelik hizmet modeli kapsamında, Başbakanlığın 2005/5 sayılı genelgesi doğrultusunda; sürdürülmekte olan koruma, yönlendirme, eğitim, tedavi ve rehabilitasyon çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Hizmet modeli kapsamında kurumların görev ve çalışma alanları belirlenmiştir. Hizmet modelinin temel aşamalarını teşkil eden tespit çalışmaları kapsamında mobil ekiplerin çalışmalarına katılmak ve görev esnasındaki güvenliklerin sağlanması amacı ile her ekipte bir polis memuru görevlendirilmektedir. Gerektiğinde mahalli emniyet birimlerinin de takviyesi ile ilk adım istasyonlarının güvenliklerinin sağlanması şeklinde çalışmalara destek verilmektedir.

Sokakta Yaşayan ve Çalıştırılan Çocukların Korunmasına Yönelik Hizmet Modeli'nin koordinasyon ve sekreteryası işlemleri Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yerine getirilmektedir.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı